

Norsk forening for palliativ medisin

DEN NORSKE LEGEFORENING

Medlemsbrev i Norsk forening for palliativ medisin (NFPM) 3/21

Kjære alle medlemmer i NFPM

Da var sommeren over, og det var på tide med en oppdatering fra styret. Høst betyr årsmøte som i år vil bli lagt til onkologisk forum, og vi håper det blir mulig å gjennomføre dette fysisk denne gangen. Det skal virkelig bli godt å treffe dere, og få innspill og inspirasjon til det videre arbeidet, både i styret og i foreningen ellers!

I brevene fremover ønsker vi å la regionene presentere seg etter tur. Vi starter med kompetansesenteret i Nord før vi lar stafettpinne gå videre.

Ønsker med dette alle en god høst!
Hilsen Anne

Presentasjon av kompetansesenter i Helse Nord

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling - Lindring i nord

Váidudandivššu guvllolaš gealbobálvalus

Regional kompetansetjeneste for lindrende behandling - Lindring i nord (LIN) - er en av fire regionale kompetansetjenester/- senter i landet. Vår hovedoppgave er å bidra til styrking av kvaliteten i lindrende behandling i regionen, gjennom kompetanseheving, god organisering av tjenesten, fagutvikling og forskning. Sammen med lokale fagpersoner, og de andre kompetansesentrene/- tjenestene, jobber vi systematisk for at alvorlig syke og døende, og deres pårørende skal få et best mulig behandlings- og omsorgstilbud uavhengig av bo- og oppholdssted.

De spesielle utfordringene vi har på LIN er den langstrakte landsdelen med store avstander, mange små sykehus, varierende kompetanse og få helsearbeidere med spesialkunnskap i palliasjon, spesielt på legesiden.

Lindring i nord er organisatorisk plassert i Kreftavdelingen, UNN Tromsø HF. Vi har i dag ca. 4,3 stillinger, som er en liten reduksjon fra oppstart pga generelle nedskjæringer.

Ansatte pr. september 2021: Bente Ervik 1,0 leder, kreftsykepleier, PhD, Sigve Andersen 0,5 onkolog, PhD med nordisk kurs i palliasjon, Bodil Trosten 1,0 kreftsykepleier med master, Sølvi Hall 0,2 kreftsykepleier, Kristina Bredesen 0,2 sykepleier/engasjement, Marianne Uteng 0,4 sekretær og Tom Dønnem 0,1 onkolog, PhD for forskning. En stilling for spesialsykepleier, primær sykepleier med master er under utlysning. For å være mer tilstede

i hele landsdelen er 0,4 av (kreft)sykepleierne ansatt i henholdsvis Helgelandssykehuset- Mo i Rana og Finnmarkssykehuset- Hammerfest.

Pandemien har medført at vi, som alle andre, har måttet gjøre noen endringer i drift. Alle kurs og nettverksmøtene for ressursykepleiere i kreft og lindrende behandling er gjennomført digitalt, og noen av oppgavene som krever reising er satt på vent. Selv om vi savner fysisk møter, har digitale videokonferanseverktøy gjort at f. eks. flere sykepleiere fra de minste kystkommunene har kunnet delta på nettverksmøter. Slike verktøy vil vi i større grad benytte oss av etter pandemien.

Kjerneoppgavene i kompetansetjenesten er knyttet til undervisning, veiledning, oppfølging av kommuner med tilskudd til lindrende behandling, organisering, nettverksarbeid og flere nasjonale oppgaver. For tiden jobber vi spesielt med å få etablert lindrende senger i det palliative senteret ved UNN Tromsø, revisjon av Håndbok i lindrende behandling, en tydeligere satsning på sykehus og andre diagnoser enn kreft, implementering av palliative verktøy som palliativ plan og vedlikehold og utvikling av vår nettside www.unn.no/lin. Vi har få egne palliative forskningsprosjekt, men deltar i økende grad i andre institusjoners multisenterstudier.

Bente Ervik
Sigve Andersen

Gjøre kloke valg kampanjen - Mer er ikke alltid bedre

V/ Arve Nordbø

Gjøre kloke valg kampanjen er en norsk versjon av den internasjonale Choosing wisely-kampanjen som startet i USA i 2012. Hensikten er å redusere overbehandling og overdiagnostikk i helsevesenet. Mange undersøkelser og behandlinger er ikke bare unødvendige, men kan også være skadelige for pasientene.

Norsk onkologisk forening og flere av de andre fagmedisinske foreningene i legeföreningen har sluttet seg til kampanjen og laget sine egne anbefalinger om prosedyrer og behandlinger som bør unngås. Se link under.

Vi som palliative leger står nesten daglig i denne debatten om når er nok nok og ofte blir vi tatt med på råd som en beslutningsstøtte for andre kolleger, innen onkologi men også i økende grad når det gjelder ikke-kreft pasienter.

Målet er at helsepersonell og pasienter sammen skal gjøre kloke valg i diagnostikk og behandling. Pasientene skal inviteres til å stille spørsmål om undersøkelser og behandling. Spørsmålene som pasienter inviteres til å stille er:

1. Hvorfor må jeg ta denne testen/behandlingen?
2. Hva er risiko og bivirkninger?
3. Hva skjer om jeg ikke gjør det?
4. Finnes det et alternativ?

Link til anbefalinger fra de ulike fagmedisinske foreningene:

<https://www.legeforeningen.no/kloke-valg/anbefalinger/>

Palliasjon til barn og unge:

Det er nå etablert regionale barnepalliative team i alle helseregioner, og et tverrfaglig kompetansenettverk for palliasjon til barn og unge. Nettverket driftes av de fire regionale teamene.

Les mer om nettverket her:

<https://www.legemidlertilbarn.no/helsepersonell/palliasjon/Sider/default.aspx>

Legemidler til barn > Helsepersonell > Palliasjon

Tverrfaglig kompetansenettverk for palliasjon for barn og unge

DELE - SKRIV UT

Tverrfaglig kompetansenettverk for palliasjon til barn og unge ble opprettet i juni 2021 av Barnesykepleierforbundet og Barnelegeforeningens interessegruppe for barnepalliasjon. Alle landets regionale helseforetak er representert i nettverket.

Palliasjon er en aktiv behandling for barn og unge med alvorlige livsbegrensende eller livstruende tilstander. Den kjennetegnes av en helhetlig tenkning der målet er å hjelpe barnet eller ungdommen med det de og familien har behov for. Både lindring av fysiske plager og hjelp med psykiske symptomer er del av behandlingen. Det kan også være viktig å ta tak i sosiale eller eksistensielle utfordringer som oppstår som følge av sykdommen.

Nettverkets målsetning er at barn og unge i palliative forløp har best mulig livskvalitet, får et likeverdig tilbud som er uavhengig av bosted og i størst mulig grad opplever sømløse overganger og samarbeid mellom tjenestenivåene.

- > Om Palliasjonsnettverket
- > Om palliasjon for barn og unge
- > Informasjon til helsepersonell
- > Samarbeid
- > Utdanning, kurs og konferanser

Foto: skjerm bilde fra nettsiden

Lanseringen av nettverket fant sted 10. juni 2021 i auditoriet på Kreftklinikken, Ullevål, OUS, med høytidlig åpning av Tuva Moflag (saksordfører for Stortingets helse- og omsorgskomiteé i arbeidet med Meld.St. 24 om palliasjon, høsten 2020).

Foto: Nina G. Lycke

Her kan du se opptak fra lanseringen, som fant sted i auditoriet på Kreftklinikken, OUS:

<https://vimeo.com/564945518>

Palliativ plan:

Flere steder i landet jobbes det med strukturerte planer for individuelle palliative pasienter.

I Møre og Romsdal har dette arbeidet kommet langt, og en felles mal for palliativ plan, som også kan brukes som en plan ved forverring av kronisk sykdom, er implementert på alle de fire sykehusene og i alle kommunene. Planen ligger i kommunenes journalsystem, og kan sendes elektronisk til både sykehus og legevakt ved behov. Planen får ikke ligge i kjernejournal, men man kan markere i kjernejournalen at pasienten har en palliativ plan. Planen har vist seg svært nyttig også som samhandlingsverktøy og avklaring av roller i det palliative forløpet. [Her kan du lese mer om palliativ plan Møre og Romsdal.](#)

I Bergen vil det nyopprettede Kommunale palliative teamet benytte seg av en palliativ plan basert på Møre og Romsdals versjon. Et samhandlingsprosjekt mellom kommunen og sykehusene vil jobbe for å smidiggjøre kommunikasjon av palliativ dokumentasjon i helsetjenesten.

9. Nordisk spesialistkurs i palliativ medisin avsluttet i september 2021

8 leger fra Norge fullførte kurset og mottok sitt diplom:

Robin Norvaag - St. Olavs Hospital, Elin Saint-Sollieux - Ålesund sykehus, Gro Edel Guleng Blomkvist - Molde sykehus, Frode Emil Frøyland- Gol kommune, Even Braut Olausen - Helse Stavanger, Michael Steffen - Sykehuset Østfold Kalnes, Åse Marie Dynna- Innlandet Gjøvik, Elisabeth Forfang- Bærum Sykehus,

Vi gratulerer!

Forskningsnytt

Åtte år etter at Palliativ avdeling på Akershus universitetssykehus (Ahus) ble etablert, er man nå godt i gang med å etablere klinisk forskning og en forskningsgruppe.

Leder for forskningsgruppen er avdelingsleder Olav Fredheim, som også er professor ved NTNU. Han er fra 2021 frikjøpt i 50% i åtte år til forskning gjennom et stipend fra Helse Sør-Øst. Forskningsgruppen fokuserer på klinisk smerteforskning, etiske problemstillinger i livets slutfase og legemiddelepidemiologi. I september ble kreftsykepleier Espen Klingenberg ansatt i 50% som forskningssykepleier, og mot slutten av året tiltrer overlege Eva Gravidahl som stipendiat. Flere av de faste overlegene ved avdelingen er også involvert i forskningsprosjekter. De viktigste prosjektene fra høsten 2021 er:

- 1) SIM-studien; sammenligning av oppstart av morfin smertepumpe enten subcutant eller intravenøst. Studien inneholder både kliniske utfallsmål og farmakokinetikk. Denne studien er doktorgradsprosjektet til Eva Gravidahl og er finansiert av Helse Sør-Øst. Studien gjennomføres på inneliggende pasienter ved Palliativ avdeling, Ahus. Planlagt oppstart av inklusjon desember 2021 eller januar 2021.

- 2) Deltagelse i multisenterstudien PARASTOP som utgår fra OUS (Stein Kaasa) og STHF (Ørnulf Paulsen). Planlagt oppstart av inklusjon i oktober 2021.
- 3) Rekruttering av pasienter og vitenskapelige bidrag til en kvalitativ studie av Relasjonelle aspekter av hjemmedød. Studien utgår fra UiO med Lisbeth Thoresen som prosjektleder og Margareta Møkleby som stipendiat. Rekruttering av pasienter fra oktober 2021.
- 4) Bidrag inn i forskningsprosjektet «Preventing an opioid epidemic in Norway» som ledes av Svetlana Skurtveit FHI/UiO. Bidrag med fokus på skadelig opioidbruk hos kreftoverlevende og pasienter som lever lenge med (kronisk) kreftsykdom.

Onkologisk forum 2021

Onkologisk forum i år arrangeres på Gardermoen fra 18.-19. november.

Link til hjemmeside: <https://www.onkologiskforum.eu/program-2021/>

NFPM arrangerer egen parallellsesjon torsdag ettermiddag som i år vil fokusere på palliasjon til lungekreft pasienter, men også tema som hjernemetastase studien, neuropatiske smerter, kommunikasjon og nytt om arbeidet frem mot egen spesialitet i Palliativ medisin.

Årsmøtet 2021:

Dato for årsmøtet blir 18.november, i forbindelse med Onkologisk forum. Vi minner i den forbindelse på at saker må meldes inn skriftlig senest 6 uker før møtet, dvs innen 7. Oktober. Innkalling med tid, sted og agenda, vil sendes til dere alle så snart denne er klar.

NFPM medlemskap:

Innmelding i Norsk forening for Palliativ Medisin gjøres enkelt via NFPMs hjemmeside <https://www.legeforeningen.no/foreningsledd/spesial/norsk-forening-for-palliativ-medisin/>

Dersom man ønsker å endre sin e-post adresse i adresseregisteret for medlemsbrev, kan man logge seg inn på Legeforeningens sider og via Min side endre opplysninger under kontaklinformasjon.

Nytt om palliativ medisin som medisinsk spesialitet:

Arbeidet med spesialiteten har kommet i gang. Det er Helsedirektoratet ved Marie Thoresen, seniorrådgiver i avdeling fagutvikling og retningslinjer som skal lede arbeidet. Første møte i saken blir 27. oktober.

Nytt om oppfølging av stortingsmelding 24 (2019/2020)

Mange medlemmer er interessert i oppfølging av stortingsmeldingen videre. Arbeidet i gang og vi hadde et innledende møte om dette før sommeren. Det skal settes ned en rekke arbeidsgrupper med ulike fokusområder. Vi i styret har meldt interesse for et begrenset antall fokusområder, da vi ser det som vår hovedoppgave nå å jobbe videre for spesialiteten.

Hold av datoen:

- **Årsmøte NFPM** 18.november 2021
- **Onkologisk forum** 18-19. november 2021
- **Barnepalliasjonskonferansen** 24-25. januar 2022
Sjekk programmet <https://fagfokus.no/konferanser/barnepalliasjon/>
- **Røroskurs** 25.-27- mars 2022
Program utarbeides
- **Landskonferansen 2022: Å stille kompasset på riktig kurs**
Sett av datoen 14. - 16. september 2022. Dette blir en landskonferanse hvor vi sikter på å ha fokus både på basal palliasjon, palliasjon i primærhelsetjenesten og på veien videre for faget vårt.

*Landskonferansen
i Palliasjon*
MOLDE | SEPTEMBER 2022

Norsk forening for
palliativ medisin
DEN NORSKE LÆSEFORENING